

Bilaga 1

Workshop Utvecklingsplan för hälso- och sjukvård samt tandvård i Region Värmland - demografi och behov

Sammanfattning av demografiska förutsättningar och befolkningens behov av hälso- och sjukvård samt tandvård i Region Värmland.

Sammanfattningen har gjorts med hjälp av en AI-verktyget chatGPT.

Projektledningen har granskat sammanfattningen.

Inledning

Bilaga 1 till utvecklingsplanen för hälso- och sjukvård samt tandvård i Region Värmland syftar till att revidera den tidigare planen från 2015 och skapa en målbild för vårdsystemet fram till år 2040. Dokumentet fokuserar på befolkningens behov och demografi, vilket ska styra utbudet av vårdtjänster.

Demografiska förutsättningar

Befolkningsprognosen för Värmland visar en minskning av befolkningen med 1–2 procent fram till 2040, vilket står i kontrast till en förväntad ökning på 9% för Sverige som helhet. Endast Karlstad, Hammarö och Kils kommuner förväntas se en befolkningsökning. Denna demografiska förändring kommer att påverka efterfrågan på hälso- och sjukvårdstjänster, särskilt med en åldrande befolkning.

Behov och kostnader

Behovsanalysen identifierar flera viktiga sjukdomsgrupper som kräver särskild uppmärksamhet, inklusive diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar samt psykisk ohälsa. Kostnadsbilden för dessa diagnoser är övergripande redovisad, och det framgår att ohälsotalet i Värmland är en viktig indikator på befolkningens hälsa. Invånarnas och patienternas behov har också beaktats genom enkäter och lokala programområden.

Dokumentet framhäver flera viktiga aspekter gällande sjukdomsförekomster i Region Värmland

1. **Skillnader mellan kommuner:** Det finns betydande skillnader i sjukdomsförekomst mellan olika kommuner. Hammarö och Karlstad, som har en yngre befolkning, uppvisar en relativt god hälsa jämfört med andra kommuner i regionen. Detta tyder på att demografiska faktorer, såsom ålder, har en direkt påverkan på hälsotillståndet.
2. **Psykisk ohälsa:** En stor del av sjuknotan i Värmland beror på psykisk ohälsa, vilket är en allvarlig och växande utmaning. Detta indikerar ett behov av att fokusera på mental hälsa och tillhandahålla adekvata resurser och stöd för att hantera dessa problem.
3. **Folksjukdomar:** Dokumentet identifierar specifika sjukdomsgrupper som anses vara folksjukdomar eller kostnadskrävande, såsom diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar. Dessa sjukdomar kräver särskild uppmärksamhet och resurser för att hantera deras påverkan på befolkningens hälsa.

4. **Tandhälsa:** Tandhälsan i regionen förbättras, men det finns ökande klyftor mellan de med bäst och sämst tandhälsa. Detta tyder på att det finns ojämlikheter i tillgången till tandvård och att vissa grupper kan vara mer utsatta för tandrelaterade problem.
5. **Levnadsvanor:** Det noteras att levnadsvanor, såsom rökning och snusning, påverkar sjukdomsförekomsten. Även om dagligrökningen har minskat, har snusning ökat, särskilt bland kvinnor, vilket kan ha konsekvenser för den framtida hälsosituationen.

Dessa punkter visar på vikten av att anpassa hälso- och sjukvårdsinsatser efter de specifika behov och utmaningar som finns i olika delar av Värmland, samt att fokusera på förebyggande åtgärder för att förbättra befolkningens hälsa.

Prognoser och begränsningar

Prognoserna bygger på befolkningsutvecklingen och riskfaktorer för sjukdomar, men det finns begränsningar i modellen. Politisk påverkan, förändringar i behandlingsmetoder och livsstilsförändringar har inte beaktats, vilket kan leda till osäkerhet i framtida prognoser. Det är viktigt att notera att tidigare prognoser har visat sig vara irrelevanta, vilket understryker behovet av att kontinuerligt uppdatera och förbättra prognosmodellerna.

Ekonomiska effekter

Befolkningsminskningen förväntas leda till ett intäktsbortfall på minst 90 miljoner kronor fram till 2040. Detta understryker vikten av att förstå de kommunalekonomiska effekterna av befolkningsförändringar och hur dessa påverkar finansieringen av välfärdstjänster.

Slutsatser

1. **Befolkningsminskning:** En minskande befolkning i Värmland kommer att påverka efterfrågan på hälso- och sjukvårdstjänster negativt.
2. **Åldrande befolkning:** En ökad andel äldre personer kommer att kräva mer resurser och anpassning av vårdtjänster.
3. **Kostnadsfokus:** Särskilda sjukdomsgrupper, såsom diabetes och psykisk ohälsa, behöver prioriteras i resursfördelningen.
4. **Prognososäkerhet:** Det finns betydande osäkerhet i prognoserna, vilket kräver en flexibel och adaptiv planering.
5. **Ekonomiska utmaningar:** Intäktsbortfall på grund av befolkningsminskning kan leda till svårigheter att finansiera nödvändiga vårdtjänster.

Rekommendationer för framtiden

- **Uppdatera prognosmodeller:** Det är avgörande att kontinuerligt revidera och förbättra prognosmodeller för att inkludera nya data och trender.
- **Fokus på förebyggande vård:** Investera i folkhälsoarbete och förebyggande insatser för att minska sjukdomsburden.
- **Anpassa vårdtjänster:** Utveckla flexibla vårdmodeller som kan anpassas efter förändrade demografiska och ekonomiska förhållanden.
- **Stärka samverkan:** Öka samarbetet mellan olika aktörer inom hälso- och sjukvård för att optimera resursanvändningen.
- **Öka medvetenhet om ekonomiska effekter:** Utbilda beslutsfattare om de kommunalekonomiska effekterna av befolkningsförändringar för att säkerställa informerade beslut.

Genom att beakta dessa faktorer kan Region Värmland bättre förbereda sig för framtida utmaningar inom hälso- och sjukvården.